Oslo, 24. September 2026

Innspill til ny Kulturarenastrategi

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) er paraplyorganisasjonen for frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge. Vi representerer 106 ulike barne- og ungdomsorganisasjoner, med til sammen rundt 750 000 medlemskap under 26 år. Våre organisasjoner er medlemsbaserte og demokratiske, og drives av og for ungdom. LNU takker for muligheten for å gi innspill til ny kulturarenastrategi.

LNU anbefaler:

- Strategien må sikre at barn og unge har reell tilgang til trygge, universelt utformede og rimelige kulturarenaer i hele landet.
- Barn og unge må kunne låne lokaler selv om de er under 18 år, uten at økonomi, ansvarskrav eller byråkrati stenger dem ute.
- Eksisterende offentlige bygg må tilgjengeliggjøres bedre for frivilligheten, blant annet gjennom sambruk og praktiske løsninger som Oslonøkkelen.
- Strategien må ta høyde for faktisk bruk, slik at tekniske og praktiske forhold ikke hindrer kveldsaktivitet, helgesamlinger eller overnatting.
- Kommuner og fylkeskommuner må få bedre veiledning og samordnede virkemidler for kartlegging, medvirkning og oppgradering av lokaler.

Tilgang og økonomi må ikke stenge barn og unge ute

Den viktigste barrieren for mange barne- og ungdomsorganisasjoner er ikke mangel på aktivitet, men mangel på lokaler som faktisk er tilgjengelige. Høye leiepriser, uforutsigbar tilgang, krevende søknadsprosesser og uklare regler for ansvar, vakthold, renhold og krav om forsikring gjør at offentlige lokaler i praksis blir stengt for mange. Dette rammer særlig små organisasjoner og ungdomsstyrte aktiviteter med begrenset økonomi og administrativ kapasitet.

Strategien bør derfor slå fast at barn og unge skal kunne låne lokaler selv om de er under 18 år. Kommuner må ha løsninger som gjør dette praktisk og økonomisk mulig, uten at krav om voksne ansvarspersoner, høye gebyrer eller kompliserte bestillingssystemer stenger ungdom ute. Hovedregelen bør være lav eller ingen leie for ikke-kommersielle barne- og ungdomsaktiviteter.

Lokaler som alle kan bruke

Egnede kulturlokaler handler om mer enn størrelse og teknisk standard. Lokaler for barn og unge må være trygge, universelt utformede, tilgjengelige med kollektivtransport, rimelige og fleksible. De må også fungere for aktivitet på kveldstid, i helger og ved samlinger med overnatting.

Tekniske og praktiske detaljer kan avgjøre om et lokale faktisk kan brukes. Lyssensorer som ikke kan skrus av, alarmer, dårlige adgangsløsninger eller for lite lagringsplass kan gjøre

ellers gode lokaler utilgjengelige. Slike forhold må derfor inngå i planlegging og vurdering av kulturarenaer.

Bruk eksisterende lokaler bedre gjennom sambruk

Strategien bør prioritere tilgjengeliggjøring av eksisterende offentlige bygg. Skolebygg, bibliotek, kulturhus, fritidsklubber og flerbrukshus bør planlegges og driftes slik at de kan brukes av flere utenfor ordinær åpningstid. Oslonøkkelen viser hvordan praktiske og digitale nøkkelløsninger kan gjøre kommunale lokaler enklere tilgjengelig for frivilligheten.

Sambruk må være et praktisk prinsipp, ikke bare en ambisjon. Det krever tydelige avtaler om ansvar, drift, adgang og kostnader, og at organisasjonene som skal bruke lokalene involveres tidlig for å gi innspill til behov og tilgang. Da kan sambruk gi bedre ressursbruk, lavere terskel for deltakelse og sterkere lokalt eierskap.

Mer kunnskap, veiledning og samordnede virkemidler

Lokalt og regionalt trengs det mer kunnskap om behovene til barne- og ungdomsorganisasjoner. Kommuner og fylkeskommuner trenger særlig bedre kompetanse på medvirkning, sambruk, universell utforming og drift av lokaler som skal brukes av flere aktører.

Strategien bør inneholde en nasjonal forventning om at kommuner og fylkeskommuner kartlegger behovet for kulturarenaer for barn og unge. Kartleggingen må se på både tilgang, pris, egnethet, universell utforming og praktiske hindringer for bruk. Deling av kunnskap og gode praksiser bør tilgjengeliggjøres for eierne av kulturarenaer.

Virkemidlene må styrkes og samordnes slik at små organisasjoner ikke faller utenfor. Strategien bør støtte forprosjekter, behovsanalyser, medvirkningsprosesser og oppgradering av eksisterende bygg, uten krav som forutsetter stor egenkapital, profesjonell prosjektledelse eller omfattende søknadskompetanse.

Tilgang til egnede lokaler er en del av den demokratiske infrastrukturen. Når barn og unge får trygge, tilgjengelige og rimelige steder å øve, skape, møtes og arrangere, styrkes både kulturfrivilligheten, lokalsamfunnet og demokratiet.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Bjørkum Vassbotn
Generalsekretær

Jakob Øvensen Aanderaa
Styreleder